

Projektas finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis

EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA SU ŠKURDU“ PRIEMONĖS NR. 08.4.1-ESFA-V-416 „KOMPLEKSINĖS PASLAUGOS ŠEIMAI“ PROJEKTAS

„KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ ŠEIMAI TEIKIMAS PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE“

Panevėžio rajono savivaldybės administracija nuo 2017 m. vasario mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. įgyvendindama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamą projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Panevėžio rajono savivaldybėje“ siekė ugdyti stiprią, sveiką ir darnią šeimą. Projektas buvo finansuojamas iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės „Kompleksinės paslaugos šeimai“. Projektas įgyvendintas kartu su partneriais – Panevėžio rajono švietimo centru, asociacija „Papasakok plačiau“ ir Panevėžio rajono socialinių paslaugų centru.

Teikiant kompleksines paslaugas buvo siekiama, kad kiekviena paslauga atitiktų individualius šeimos ar asmens poreikius, paslaugos gavėjas išmokytų sąmoningai prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir gyvenimo būdą. Organizuojant paslaugų teikimą buvo siekiama, kad jos vyktų kuo arčiau paslaugos gavėjo, prireikus ir turint galimybių – atvykus į paslaugos gavėjo gyvenamąją vietą, nes tokio pobūdžio paslaugos kaimo vietovėse ne visada prieinamos dėl didelių atstumų, nepakankamų pajamų, sunkumų derinant šeimos ir darbo įsipareigojimus, vaikų priežiūros paslaugų trūkumo. Informacija apie kompleksiskai teikiamas paslaugas buvo viešinama įvairiomis informacinėmis priemonėmis, organizuojant susitikimus su rajono bendruomenės nariais.

Projekto pradžioje planuota, kad paslaugas gaus 540 rajono savivaldybės gyventojų. Baigus vykdyti projekto veiklas paaiškėjo, kad įvairias paslaugas gavo 2 350 gyventojų. Tas pats projekto dalyvis gavo po kelias jam reikalingas paslaugas. Projekto dalyviai – šeimos (tėvai, vaikai), vieni gyvenantys asmenys. Pirminis projekto finansavimas 285 669 Eur, pradėjus vykdyti naujas veiklas ir gavus papildomą jau vykdomų veiklų finansavimą, projekto bendras biudžetas 523 100,99 Eur. Didžiausia projekto lėšų dalis, atsižvelgiant į gyventojų poreikius, buvo skirta psichologų teikiamai pagalbai, mediacijos ir asmeninio asistento paslaugai finansuoti. Iki projekto įgyvendinimo pabaigos panaudota 96,87 proc. skirtos sumos.

Įgyvendinant projektą buvo teikiamos šios paslaugos:

1. paslaugų teikimo šeimai koordinavimas ir organizavimas užtikrinant „vieno langelio“ principą ir potencialios tikslinės grupės informavimas bei konsultavimas apie kompleksiskai teikiamas paslaugas šeimai;
2. pozityvios tėvystės mokymai: individualios konsultacijos ir grupiniai mokymai;
3. psichosocialinė pagalba: individualios ir grupinės konsultacijos;
4. šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos: šeimų klubų teoriniai mokymai bei išvykos ir žygiai;
5. vaikų priežiūros paslaugos;
6. pavėžėjimo paslauga;
7. mediacijos paslaugos;
8. asmeninio asistento paslaugos.

Kompleksinių paslaugų teikimą šeimoms organizavo ir koordinavo Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Bendruomeniniai šeimos namai. Bendruomeninių šeimos namų koordinatorius-socialinis darbuotojas veiklą įgyvendinimo laikotarpiu aiškino paslaugų poreikį, teikė informaciją apie teikiamas paslaugas ir nukreipdavo projekto dalyvius į jiems tinkamas veiklas, paslaugų teikimą koordinavo su teikiamomis socialinėmis, švietimo, sveikatos, teisinėmis paslaugomis, bendruomenių teikiama pagalba ir kita organizuojama veikla, siekiant panaudoti visus pagalbos išteklius. Paslaugos šeimoms buvo siūlomos gavus informaciją apie paslaugų poreikį iš Vaiko teisių apsaugos skyriaus, Vaiko gerovės komisijos, švietimo įstaigų, Pedagoginės psichologinės tarnybos, seniūnijų, bendruomenių atstovų, pačioms šeimoms kreipiantis dėl pagalbos. Labiausiai buvo laukiami gyventojai, patys nusprendę dėl poreikio gauti vieną ar kitą paslaugą. Visos paslaugos gyventojams buvo nemokamos.

Tėvystės įgūdžių ugdymo paslauga suteikta 297 asmenims, rajone gyvenančioms šeimoms (jų nariams), auginančioms vaikus, nepilnomis šeimoms, daugiavaikėms šeimoms. Šia programa norintiesiems tobulinti ar įgyti tėvystės įgūdžių buvo siekiama padėti atskleisti savo ir vaikų gebėjimus ir galimybes, aiškinantis vaikų auklėjimo, bendravimo su vaikais, ypač turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, įvairias situacijas ir geriausius sprendimus. Po teorinių užsiėmimų vyko individualios konsultacijos, buvo vykdoma praktinė veikla, kurios metu buvo sudaroma galimybė praktiškai atskleisti tėvų ir vaikų gebėjimus sprendžiant išskylančius nesutarimus ir sunkumus, aiškinamosi įvairios situacijos individualiai. Paslaugą teikė psichologas.

Psichosocialinę pagalbą galėjo gauti šeimos (jų nariai), patiriančios emocinių išgyvenimų (ligas, netektis, skrybas), slaugančios asmenis su negalia bei turinčios priklausomybę nuo alkoholio, lošimų. Kai kurios sėkmės istorijos rodo, kad šių paslaugų vykdymas prisidėjo prie smurto artimoje aplinkoje mažinimo, prie drąsesnių pokalbių apie padėtį šeimoje ir tinkamų sprendimų priėmimo, vaikų elgesio korekcijos. Vyko konsultavimas, paskaitos, individualūs pokalbiai, anketavimas, savianalizės testai ir pratimai, buvo nagrinėjami savivertės stiprinimo būdai ir pan. Psichosocialinę pagalbą sudarė individualios ir grupinės konsultacijos. Tokią pagalbą gavo 1 199 gyventojai. Individualias ir grupines konsultacijas teikė psichologas.

Šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės paslaugas gavo 826 gyventojai. Šeimos klubai buvo įkurti kiekvienoje seniūnijoje. Organizuojant teorinius mokymus buvo siekiama ugdyti šeimą, pagrįstą narių savitarpio pagalba, mokyti atpažinti ir įvardyti jausmus, valdyti pykčio išraiškas, atrasti streso įveikos būdus, mokyti, kaip spręsti iškilusius neaiškumus, kaip įveikti tarpusavio santykių ir santykių su vaikais krizes. Mažesnėse šeimoms klubų grupėse buvo nagrinėjamos gyvenimo įpročių ir būdo keitimo, seksualinio gyvenimo, šeimos ir darbo įsipareigojimų bei kitos temos. Po teorinių užsiėmimų vyko praktinė veikla, t. y. išvykos ir žygiai, kuriuose buvo galimybė praktiškai atskleisti tėvų ir vaikų gebėjimus, išbandyti save malonioje komandinėje veikloje, skatinti šeimos narių tarpusavio artimą bendravimą, naujai pažvelgti į vaidmenis šeimoje. Dalyviai gavo ir naujų pažintinių žinių bei praplėtė savo akiratį.

Vaikų priežiūros paslaugą ne ilgiau kaip 4 val. per dieną galėjo gauti tėvai, jei jiems buvo teikiama kita paslauga ir jei išreikšdavo pageidavimą paslaugos gavimo metu gauti ir vaiko priežiūros paslaugą. Šią paslaugą gauti norėjo 41 asmuo, ji buvo aktuali tik projekto įgyvendinimo pradžioje.

Pavėžėjimo paslauga buvo teikiama asmenims, gavusiems anksčiau nurodytas paslaugas, kai nebuvo galimybių paslaugų gavėjams laiku atvykti į paslaugos teikimo vietą viešuoju ar asmeniniu transportu. Ši paslauga buvo teikiama ir šeimos klubų išvykų metu. Paslauga pasinaudojo 225 dalyviai.

Mediacijos paslaugos, t. y. neteisminės mediatoriaus konsultacijos skiriamos šeimoms, kurioms aktualu išsiaiškinti ir priimti susitarimą šeimoje vaikų priežiūros ir kitais šeimai aktualiais klausimais. Paslauga pradėta teikti nuo 2020 m. spalio mėn. Vienai šeimai (porai, partneriams) vidutiniškai suteikta po 5 val. mediacijos paslaugų. Paslauga buvo suteikta 120 asmenų. Paslaugą teikė mediatorius.

Asmeninio asistento paslauga – tai individuali pagalba asmeniui jo namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėjo gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleido izoliuoti asmens nuo bendruomenės ir skatino jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime. Asmeninio asistento paslauga galėjo būti teikiama individualiai asmeniui iki 4 valandų per parą,

atsižvelgiat į paslaugos gavėjo poreikį: pagalba namuose ir viešojoje aplinkoje, skatinant jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime; individuali diskretiška pagalba, susijusi su asmens higiena, palydėjimas į sveikatos priežiūros ar kitas valstybės arba savivaldybės institucijas, į darbą, laisvalaikio praleidimo vietą ir kita individuali pagalba. Asmeninio asistento paslauga suteikta 9 asmenims.

Projekto įgyvendinimo grupė, atsižvelgdama į gyventojų atsiliepimus, sėkmės istorijas, į visiškai naujai suformuotą požiūrį į psichologą ir į teikiamų paslaugų naudą, džiaugiasi visa projekto įgyvendinimo komanda – projekto partneriais Švietimo centru, asociacija „Papasakok plačiau“, Socialinių paslaugų centru, projekto veiklose dirbusiais psichologais, mediatoriumi, socialiniais darbuotojais, darbuotojais, teikusiais asmeninio asistento paslaugas, ir visais, vienaip ar kitaip padėjusiais sėkmingai įgyvendinti projektą, teikiant kompleksines paslaugas asmenims ir šeimoms. Dėkojame visiems projekto dalyviams už jų norą keistis, tobulinti savo bendravimo įgūdžius, požiūrį į santykius šeimoje, už atvirumą ir gebėjimą nuoširdžiai priimti teikiamą pagalbą, už įvertinimus, pastabas ir pasiūlymus dėl kompleksinių paslaugų teikimo.

Pasibaigus projektui, įgyvendinamam pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonę „Kompleksinės paslaugos šeimai“, šios paslaugos šeimai ir toliau bus teikiamos ir finansuojamos pagal 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos šeimos politikos stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 09-004-02-05-01 „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti socialinės paramos veiksmingumą kriziniais atvejais šeimoje“ 8 veiklos „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Sostinės regione“ ir 9 veiklos „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ projektų finansavimo sąlygų aprašą.

Panevėžio rajono savivaldybės administracija, vadovaudamasi Prevencinių socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2022 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. A1-776 „Dėl Prevencinių socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, paskyrė Panevėžio rajono socialinių paslaugų centrą vykdyti Bendruomeninių šeimos namų funkcijas ir užtikrinti sklandų paslaugų teikimo organizavimą bei prieinamumą visiems gyventojams pagal jų poreikius.

Panevėžio rajono savivaldybės administracijos informacija